

Pracovná skupina pre potraviny, 9. december 2025

Miesto stretnutia: COPA-COGECA, Rue de Trèves 61, 1040 Brusel

Dátum stretnutia: 9. decembra 2025

Účastník stretnutia: Konzorcium

Názov aktivity: Pracovná skupina pre potraviny

Zhrnutie a závery:

Prezentácia sekretariátu a výmena názorov na rámcovú smernicu o odpadoch

- Návrh bol prijatý Komisiou v júli 2023; stanovuje členským štátom ciele znížiť do roku 2030 množstvo potravinového odpadu o 10 % v spracovateľskom a výrobnom sektore a o 30 % na obyvateľa v maloobchode a spotrebe. V diskusii v Parlamente a Rade bolo zdôraznené, že potravinový odpad predstavuje významnú neefektívnosť v potravinovom reťazci, a bola poukázaná na potrebu realistických cieľov a flexibility v súvislosti s referenčným rokom vzhľadom na problémy s údajmi súvisiace s COVID-19.
- Boli načrtnuté pozície Parlamentu a Rady. Kým viaceré politické skupiny v Parlamente požadovali ambicióznejšie ciele, Rada vo všeobecnosti podporila návrh Komisie. Po trojstranných rokovaníach v októbri 2024 a vo februári 2025 inštitúcie dosiahli predbežnú dohodu, ktorá zachovala ciele Komisie a posilnila opatrenia na uľahčenie darovania potravín. Dohodu následne schválil Parlament a Rada a smernica nadobudla účinnosť v októbri 2025.
- Čo sa týka harmonogramu implementácie a preskúmania. Členské štáty musia do januára 2026 určiť príslušné orgány, do júna 2027 transponovať smernicu do vnútroštátneho práva a do októbra 2027 prispôbiť svoje vnútroštátne programy na prevenciu potravinového odpadu. Komisia zavedie korekčné faktory pre cestovný ruch, bude monitorovať pokrok prostredníctvom podávania správ a pripraví správu včasného varovania, v ktorej identifikuje riziká nesplnenia cieľov. Do konca roka 2027 sa vykoná formálne preskúmanie cieľov v oblasti znižovania potravinového odpadu, vrátane zváženia budúcich cieľov a možných legislatívnych opatrení.
- Coldiretti uviedlo, že chýba politická podpora. Bolo potrebné prijať opatrenia na zabránenie vzniku odpadu, ale Komisia (ES) nechala členské štáty (ČŠ), aby sa s týmto problémom vyrovnali sami. Existovalo riziko, že v roku 2030 by Komisia mohla prehodnotiť výnimku pre prvovýrobu. Predseda súhlasil, že ide o dôležitý bod a že Copa-Cogeca (CC) má veľký záujem, aby sa to nezahrnulo do výpočtov. Predseda vyjadril obavy, že Dánsko zahrnie prvovýrobu.

Výmena názorov na plán kardiovaskulárneho zdravia

- Predseda predstavil tému s tým, že na základe uniknutých informácií by navrhovaná daň z potravín s vysokým obsahom cukru, tuku, soli a vysoko spracovaných potravín bola zavedená v EÚ. Členovia boli požiadaní, aby poskytli prehľad o všetkých daniach z cukru, ktoré existujú v ich členských štátoch.
- CONFAGRI uviedlo, že v Portugalsku bola daň zavedená v roku 2017. Štúdia zistila, že mala veľký vplyv na limonády a džúsy a vyberaná daň sa vrátila do rozpočtu na zdravotnú starostlivosť. BAB zdôraznila, že v Spojenom kráľovstve bola v roku 2018 zavedená daň z sycených nápojov, ktorá by

sa mala rozšíriť na mliečne nápoje na báze cukru, mliečne koktaily a kávu. DAFC poznamenala, že Dánsko prvýkrát zaviedlo daň v roku 1922 na cukrovinky, čokoládu a nealkoholické nápoje. Dánsko sa rozhodlo túto daň postupne zrušiť a do roku 2027 by mala byť úplne zrušená. Výnosy z dane išli do štátneho rozpočtu, takže Dánsko by nebolo za zavedenie dane na úrovni EÚ.

- MTK uviedlo, že malo daň na cukrovinky, zmrzlinu a sladené nápoje. Daň na cukrovinky a zmrzlinu bola zrušená v roku 2017, ale daň na sladené nápoje stále existuje. Daň nemala vplyv na spotrebu. LCA uviedla, že Francúzsko má daň na sladené nápoje od roku 2012 a v roku 2025 bola posilnená. CIA uviedla, že v Taliansku sa plánovala daň, ale bola odložená do roku 2027. KRIR uviedla, že v Poľsku existuje daň od roku 2021 a funguje dobre.
- Predseda poznamenal, že hlavným cieľom boli sladené nápoje, čo dáva zmysel, pretože ich bolo najľahšie zacieliť. Coldiretti uviedol, že ide o bežný fiškálny prístup k problému a že to nie je správna cesta. Sladené nápoje sú kultúrnou otázkou a EÚ by sa na ne nemala zameriavať prostredníctvom daní. V prípade ultra spracovaných potravín je potrebný dostatočný rámec.

Prezentácia a výmena názorov s Alexandrou Nikolakopoulou, vedúcou oddelenia DG SANTE E.1, o plánovaní na rok 2026

- Pani Nikolakopoulou poznamenala, že priority sa s novou Komisiou zmenili a že kľúčovými dokumentmi sú strategický dialóg a vízia. Generálne riaditeľstvo AGRI vedie prácu na vízii v úzkej spolupráci s generálnym riaditeľstvom SANTE. Niekoľko iniciatív „od poľa po tanier“ bolo odložených alebo preorientovaných, vrátane rámca pre udržateľné potravinové systémy, pričom pokračujú práce na všeobecnom potravinovom práve, informáciách o potravinách, potravinových odpadoch a vybraných súboroch súvisiacich so zdravím. Pre rok 2026 generálne riaditeľstvo SANTE zdôraznilo dve hlavné priority, a to zjednodušenie a implementáciu. Zjednodušenie má za cieľ znížiť administratívnu záťaž pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov a posilniť konkurencieschopnosť. V tejto súvislosti sa balík opatrení na zjednodušenie, ktorý má byť prijatý 16. decembra, zameriava na uľahčenie uvádzania nových výrobkov a prípravkov na ochranu rastlín na trh. Pokiaľ ide o implementáciu, dôraz sa bude klásť na správne uplatňovanie *acquis*, identifikáciu medzier a príležitostí na zjednodušenie a zapracovanie otázok do povinných dialógov o implementácii, ktoré vedie každý komisár.
- Kľúčovou iniciatívou plánovanou na rok 2026 je legislatívny stresový test v rámci programu lepšej regulácie. Každé generálne riaditeľstvo preskúma, ako legislatíva vytvára tlak na konkrétne sektory, vrátane prípadov, keď na seba pôsobí viacero právnych aktov. Generálne riaditeľstvo SANTE vykoná štúdiu záťažového testu a vyberie otázky na hlbšiu analýzu, pričom medzi príklady patria prekážky darovania potravín súvisiace s pravidlami o odpadoch. Okrem toho ďalšie návrhy, ktoré majú byť prijaté 16. decembra, zahŕňajú zákon o biotechnológiách, zameraný hlavne na zdravie, ale s prvkami týkajúcimi sa potravín, zmeny súvisiace s EFSA po vyhodnotení a opatrenia na podporu inovácií v potravinárskom sektore. Tretou prioritou komisára je oznámenie o pláne boja proti kardiovaskulárnym ochoreniam, zamerané na zdravie a prevenciu a zaoberajúce sa výživou a stravovaním, s obnoveným dôrazom na vlákninu, ovocie a zeleninu, a nie len na zníženie obsahu cukru, soli a tuku.
- V prezentácii sa tiež preskúmali zostávajúce práce súvisiace s iniciatívou „od poľa po stôl“. Monitorovanie udržateľných potravinových systémov bude pokračovať prostredníctvom nelegislatívneho kontrolného panela pre členské štáty, zatiaľ čo kódex správania pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov teraz vedie generálne riaditeľstvo GROW. Pokračuje práca na udržateľnom verejnom obstarávaní, podporovaná kritériami JRC pre školy, jedálne a nemocnice, vrátane krátkych dodávateľských reťazcov. Pokiaľ ide o potravinový odpad, revidovaná rámcová smernica o odpadoch zavádza záväzné ciele zníženia, pričom jej implementácia prebieha a na rok 2027 je naplánované jej preskúmanie, vrátane posúdenia primárnej výroby. Štúdie o

stratách a odpadoch v potravinách v primárnej výrobe prebiehajú v rámci GR AGRI. V súvislosti s ultra spracovanými potravinami bola zahájená vedecká štúdia s cieľom posúdiť vplyv na stravovanie, hoci ďalší postup v oblasti politiky zostáva nejasný. Práce na označovaní potravín v rámci nariadenia o informáciách o potravinách pre spotrebiteľov sú v súčasnosti pozastavené, pričom sa zameriavajú výlučne na implementáciu, označovanie pôvodu a sledovanie odporúčaní Dvora audítorov, podporené mapovaním národných postupov v oblasti označovania zo strany JRC. Napokon sa na začiatku roka 2026 očakáva výročný dialóg o potravinách, ktorého témami by mohli byť reformulácia a verejné obstarávanie.

- Predseda poďakoval Komisii za prezentáciu. LCA privítala zmenu pohľadu a metódy v porovnaní s predchádzajúcim mandátom a opýtala sa, ako sa bude definovať zdravá strava, pričom poznamenala, že doterajšie prístupy boli príliš obmedzujúce a nedostatočne pozitívne pri propagácii stravovania a cvičenia. Španielske družstvá tiež privítali túto zmenu a zdôraznili, že zjednodušenie by nemalo byť spojené s menším počtom pravidiel EÚ, ale skôr s odstránením fragmentácie medzi 27 členskými štátmi. Vyjadrili obavy v súvislosti s povinným označovaním ryže, podporili označovanie pôvodu a poukázali na problémy súvisiace s prístupom k novým prípravkom na ochranu rastlín a nedostatkom mladých poľnohospodárov. DAFC privítalo nový prístup a opýtalo sa, ako môžu zainteresované strany prispieť svojimi nápadmi k plánovanému stresovému testu, pričom zároveň vyzvalo k opatrnosti a dôkladnosti pri práci súvisiacej s ultra spracovanými potravinami a kardiovaskulárnymi ochoreniami. Coldiretti vyjadril obavy týkajúce sa konkurencieschopnosti v súvislosti s prístupom k prípravkom na ochranu rastlín a dovozom. Pýtal sa na reciprocitu v obchodných dohodách a požiadal o väčšiu jasnosť v pláne boja proti plytvaniu potravinami, najmä odpadom z domácností.
- Pani Nikolakopoulou uviedla, že plán boja proti kardiovaskulárnym ochoreniam formálne nedefinuje zdravú výživu, ale zameriava sa na vyváženú stravu s menším obsahom cukru, soli a nasýtených tukov a väčším obsahom vlákniny, ovocia a zeleniny. Označovanie zostáva hlavným faktickým nástrojom na informovanie spotrebiteľov, doplneným o programy, ako je školský program, zatiaľ čo výživové poradenstvo je účinnejšie na úrovni členských štátov. Zjednodušenie bolo objasnené ako deregulácia ani znížená harmonizácia, ale zefektívnenie existujúcich pravidiel, vrátane rýchlejšieho schvaľovania prípravkov na ochranu rastlín. Pokiaľ ide o označovanie pôvodu, ako priority boli uznané ryža a iné sektory. Zainteresované strany boli vyzvané, aby rýchlo predložili konkrétne príklady záťažových testov. V oblasti ultra spracovaných potravín sa bude pracovať na základe nezávislej vedeckej štúdie. V oblasti obchodu a potravinového odpadu Komisia poukázala na obmedzenia vyplývajúce z pravidiel WTO, potvrdila opatrenia týkajúce sa nástrojov reciprocity a zdôraznila, že väčšina potravinového odpadu vzniká na úrovni spotrebiteľov, pričom prebiehajúce štúdie majú za cieľ podporiť poľnohospodárov, a nie ich postihovať.

Najnovší a očakávaný vývoj v oblasti chovu hospodárskych zvierat

- Riccardo Pelani a Manon Dubois predstavili analýzu dvoch interných prieskumov týkajúcich sa výziev v oblasti chovu hospodárskych zvierat, ktoré boli zamerané na poľnohospodárov v teréne. Prvý prieskum sa zaoberal všeobecnými výzvami, ktorým čelí sektor chovu hospodárskych zvierat, zatiaľ čo druhý prieskum sa zameril konkrétne na zaťažujúcu legislatívu a požiadavky na povolenia, ktoré ovplyvňujú chovateľov hospodárskych zvierat. Prieskumy boli vykonané v kontexte pracovnej skupiny pre chov hospodárskych zvierat a pripravovanej stratégie pre chov hospodárskych zvierat s cieľom získať praktické, terénne poznatky o hlavných výzvach, ktorým čelia chovatelia hospodárskych zvierat vo svojej každodennej činnosti, a identifikovať kľúčové vzory a dôkazy na podporu našej lobistickej a advokačnej činnosti.

- Predseda zdôraznil dôležitosť tejto práce a uviedol, že prvovýroba je kľúčová.

Posilnenie postavenia poľnohospodárov v dodávateľskom reťazci potravín – pozmeňujúci návrh týkajúci sa označovania mäsa

- Komisia prijala dokument o posilnení postavenia poľnohospodárov v potravinovom reťazci 10. decembra 2024. V rámci tohto dokumentu predkladateľka Céline Imart predložila pozmeňujúci návrh týkajúci sa označovania mäsa, ktorého cieľom je vyhradenie pojmov súvisiacich s mäsom výlučne pre jedlé časti zvierat. V pozmeňujúcom návrhu boli uvedené chránené názvy, ako napríklad steak, hamburger a klobása. Cielené a tiché lobovanie sa uskutočnilo spolu so skupinou ELV s cieľom získať podporu v rámci COM AGRI, so zameraním najmä na Renew, pravícové skupiny a vybraných členov S&D. Pozmeňujúci návrh bol prijatý vo výbore zdvihnutím ruky, čo svedčí o silnej podpore.
- Návrh pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu bol následne podporený na plenárnom zasadnutí ako pozmeňujúci a doplňujúci návrh 113 a prijatý 355 hlasmi za a 247 proti. Jeho prijatím sa mäso definuje ako jedlé časti zvierat a obmedzuje sa používanie špecifických názvov mäsa, čo predstavuje pozitívny krok smerom k zabráneniu ich používania pre rastlinné alebo laboratórne vypestované imitácie produktov. Po plenárnom zasadnutí sa uskutočnili dve trojstranné rokovania, ale táto otázka ešte nebola prerokovaná. Bola podniknutá ďalšia spoločná osvetová činnosť smerom k EK a členským štátom, pričom Komisia vysielala zmiešané signály a dánske predsedníctvo prejavovalo obmedzené nadšenie, pokiaľ nemalo jasný mandát od ostatných členských štátov. Pred zasadnutím osobitného výboru pre poľnohospodárstvo 1. decembra boli zaslané ďalšie listy a bolo konštatované, že ďalší trojstranný dialóg sa uskutoční 10. decembra.

Prínos aktivity pre poľnohospodárov v SR:

Prenos informácií pre členov SPPK k danej problematike.

Vyplývajúce úlohy pre SPPK:

Pre SPPK nevyplývajú zo zasadania žiadne úlohy.